

Chirbes i la cendra

ELS VEIG TRANQUILS,
REUNITS AMB MINISTRES DE
L'INTERIOR, CONSTRUINT NOUS
TERRORS POLÍTICS A COSTA
DE L'INDEPENDENTISME,
ELS IMMIGRANTS O LA VIDRIOLA
DELS NOSTRES PARES

JOSEP
MORENO

L'exemplar de *Crematorio* que hi ha a la prestatgeria del meu despatx és una segona edició. La primera és de l'octubre del 2007, regal de la meua amiga Patricia, una jove mèdium que llegia el futur al solatge dels gots de gintònic en un *gari-to* de València i que ara fa 20 anys ja li va pronosticar a l'amo de l'anre que un dia seria cap de llista i diputat per Podem.

Patricia em va regalar el llibre el setembre del 2008, amb motiu del meu aniversari. "Llig aquest home, et farà falta", em va dir. Pocs mesos després començaren sis anys en els quals tota la meua vida va passar a estar governada pels dossiers *Taroncher*, *Gürtel*, *Emarsa*, *Cooperació* i tants i tants escàndols de corrupció que han cobert el nostre país de la ignominiosa capa de cendra que vomitava el crematori instal·lat al Palau de la Generalitat.

És obvi que Rafael Chirbes no pretenia ser un visionari. Més aviat pintava un paisatge del natural on no es veia cap arbre, solar, edifici o institució per la qual no reptara impúdicament la bardissa de la corrupció. Aquelles agendes manuscrites o les reunions als iots dels constructors per decidir qui governaria -i qui no- l'urbanisme valencià van passar per davant dels nassos de tots els escriptors, periodistes i polítics d'aquest país durant dècades. La diferència és que alguns van contar-ho, i d'altres, no. Els primers van decidir de passar fam per tal de conservar la decència, mentre que els segons, en canvi, van pagar amb la poca dignitat que tenien el dret a seure al convit de la corrupció que durant 20 anys es va servir al País Valencià.

Conserve perfectament a la memòria les paraules de Chirbes al saló d'actes de les Corts, quan va acudir a la presentació de la iniciativa legislativa popular que buscava recuperar la ràdio i televi-

sió públiques dels valencians. Recorde l'immens sentit comú de la seua reflexió serena i raonada, que volia fer entendre que la no-existència de la ràdio i la televisió públiques era incompatible amb la vigència del nostre autogovern, la pervivència de la nostra llengua i l'exercici dels drets bàsics de ciutadania, com ara el dret a la informació, que sostenen qualsevol democràcia. Va ser un acte generós per part d'un home amb una acreditada al·lèrgia al protagonisme mediàtic. Ara que ja no hi és, ens queda la seua obra per a fruit-la, i com a retrat fidel del temps que li va tocar viure, per a compararla amb el paisatge futur que resultarà de l'acció dels governs i governats que vindran.

Avui, quan han passat 7 anys del dia en què Patricia em va deixar a les mans Chirbes, vull alçar-me i mirar per la finestra de la meua habitació, on encara veig intacta la silueta de Misent, la reproducció a escala del meu país que va construir a la seua novel·la. Misent és allà fora, puc reconèixer de seguida tots

els seus personatges. Després del contratemps patit pels seus homes de palla a les eleccions del 24 de maig, ara provenen de recol·locar-se. Busquen nous aconseguidors entre els suposats "novinguts", amb els quals van coincidir en aquell dinar o dels quals els van parlar en aquella telefonada. Els veig tranquils, reunits amb ministres de l'Interior, construint nous terrors polítics a costa de l'independentisme, els immigrants o la vidriola dels nostres pares.

Del crematori encara n'ixen les cendres. Cada dia que un o una nova periodista se'n va al carrer en un ERO incessant del qual ningú no en parla, però que està desballestant el periodisme valencià. El mateix periodisme que veu en les institucions que hauria de fiscalitzar el refugi on poder passar una esquifida porció d'aquest hivern laboral que sembla no acabar mai. El núvol de cendra es veu darrere de cada nomenament inexplicable, de cada parentela política o de sang col·locada, de cada dia sense saber res de les preguntes que no van ser contestades, les respostes de les quals s'amaguen en els calaixos que els nous governants custodien. La caldera encara crema mentre el tic-tac de la prescripció ressona pels passadissos de les conselleries que han passat a habitar els qui no haurien oblidar que la veritat ha d'obeir al temps de la justícia i no al de les campanyes electorals.

Entre el fum que encara respirem els valencians es percep la paraula dels pocs Chirbes que encara hi són. Potser ara que hem perdut la veu del de Tavernes de la Valldigna algú entendre com ens cal de conservar la salut i la força de les que encara ens queden, si és que algun dia, de debò, volem eixir d'aquesta boira de cendra.

Escriptor